

DOMINIK CHMIELEWSKI SDB

KRISTOTERAPIA

KRISTOTERAPIA

DOMINIK CHMIELEWSKI SDB

KRISTOTERAPIA

Copyright: © 2021 BY WYDAWNICTWO SUMUS

All rights reserved.

www.sumuswydawnictwo.pl

z poľského originálu *Chrystoterapia*

Vydal: © Zachej.sk, 2022

Preklad: © Pavol Petrík

Grafika: © Bookwork.sk

Jazyková korektúra: PhDr. Adriana Matoláková, PhD.

Nihil obstat: prof. ThDr. Cyril Hišem, PhD.

Imprimatur: Mons. Bernard Bober, arcibiskup metropolita,
ABÚ Košice – prot. č. 16/22, 11. 1. 2022

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho
katolíckeho prekladu Svätého písma (SSV, 2016).

ISBN: 978-80-8211-434-1

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa
nesmie reprodukovat' v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom
(elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom)
bez súhlasu vlastníka autorských práv.

Z TEOLOGICKÉHO STANOVISKA

ČO NOVÉ PRINÁŠA TÁTO KNIHA?

Vďaka mimoriadne komunikatívnemu štýlu autor knihy presvedčivo vykresľuje nového človeka, ktorý sa vďaka znovuzrozeniu v Duchu Svätom začlenil do Kristovho tela a stal sa novým stvorením a Božím dieťaťom, ktoré je označené nezmazateľnou pečaťou, čiže sviatostným charakterom, na deň vykúpenia (porov. 2 Kor 1, 21n; Ef 1, 13; 4, 30). Novinkou je aj pohľad na úlohu Božieho otcovstva v kontexte krstu. Boh každý deň uskutočňuje milosrdnú lásku prostredníctvom kríža a Eucharistie.

Jazyk knihy, ktorá je prepisom hovoreného slova, je svojou povahou prístupný všetkým. Prednášky, ktoré sa uskutočnili s plným nasadením, obsahujú relevantné existenciálne odkazy.

Myslím si, že kniha otca Dominika Chmielewského SDB je pozoruhodná a užitočná pre úplné pochopenie významu krstu a prehĺbenie kresťanského života.

prof. Dr. hab. Marian Kowalczyk SAC
Ząbki 15. september 2021

1. ČASŤ

OBJAV SILU SVÄTÉHO KRSTU A ZAČNI ŽIŤ

Pochválený buď Ježiš Kristus!

Duchovné cvičenia, ktorými bude pre nás čítanie tejto knihy, nás majú nanovo nasmerovať k našim základom. Každý deň sa rozprávam s rôznymi ľuďmi – píšu mi maily, volajú mi, píšu mi esemesky, žiadajú ma o pomoc, prosia ma v rôznych situáciách, ktoré sú pre nich často ťažké. Opakovane vidím, že v ich živote nikdy neboli vybudované základy. Často počujem: „Prosím vás, ale ja sa modlím, už som sa pomodlila toľko pompejských novén, a nič sa nemení, stále je tak ťažko...“ Nemajú základy. Nieкто začína budovaním bočných stien. Nieкто začína budovaním strechy. A nieкто montovaním okien

v dome, ale nik z nich nikdy nevykopal solídne základy. Nemožno vybudovať dom bez základov.

Svätý krst je základom nášho kresťanského života, základom všetkých našich modlitieb, nášho vzťahu s Bohom, s druhým človekom a so sebou samým. Ak nepoznám silu pôsobenia svätého krstu vo mne, nie som schopný budovať svoj vzťah s Bohom, s druhým človekom a so sebou samým. Je to nesmierne dôležité. Preto ostaneme pri tejto téme a zistíme, či sú naše základy pevné, či sme si vybuďovali dobré základy kresťanského života.

Krst je vstúpením Boha do nášho vnútra. Je zničením prvotného hriechu. Krstom si nás Boh vybral, aby sme sa stali jeho príbytkom. Pamätáš si dátum svojho krstu? A ak si pamätáš – kedy si naposledy pompézne oslavoval jeho výročie? Kedy si slávnostne a z celého srdca za to Bohu ďakoval, pozval si svoje susedky, kolegyné, kolegov, priateľov, lebo to bolo výročie tvojho krstu? Myslím si, že keď pochopíš, čo je krst, keď objavíš silu a moc jeho pôsobenia, pochopíš, čo sa stalo v ten deň v tvojom živote – a dátum svojho krstu už nikdy ľahostajne neprejdeš.

ŽI TU A TERAZ

Aby si pochopil, čím táto sviatosť je, treba poukázať na Ježišov krst v Jordáne. V Ježišovi sme prijali krst, s Ježišom sme vstúpili do smrti starého človeka a v Ježišovi sme vstali

z mŕtvych, aby sme boli novým človekom. Krst nám ukazuje, že Boh nás neustále tvorí nanovo. Každý deň si myslíme, že kedysi nás Boh stvoril, vypustil nás do života a tak sa motáme až do samej smrti. Je to veľmi bežné zmýšľanie. Boh nás však tvorí neustále – tu a teraz. V Bohu neexistuje minulosť ani budúcnosť. V Bohu je večnosť alebo večné teraz.

Boh nás neustále stvára. Kresťanstvo nie je ničím iným ako neustálym podriadením sa stvoriteľskému pôsobeniu Boha v nás. Prečo je to také dôležité? Pretože ak žijem v minulosti alebo v budúcnosti, potom nežijem kresťanským životom. Ako tomu rozumieť? Keď je môj život neustálym analyzovaním minulosti, mojich rán, ťažkých vzťahov, nariekaním nad vlastnou ťažkou, bolestivou históriou – neexistuje v ňom Boh. Vtedy aktivujem moc obviňujúceho ducha, ktorý ma bude neustále oslabovať, preháňať moju minulosť, aby zabil moju prítomnosť a vyvolal vo mne strach z budúcnosti. A Boh chce, aby všetko, čo je za nami, bolo ponorené do Božieho milosrdenstva, a aby sme sa k tomu nikdy nevracali.

Svätý Pavol hovorí: „Bežím a hľadím na to, čo je predo mnou, nepozierám sa na to, čo je za mnou.“ (porov. *Flp* 3, 13 – 14) Všetko, čo je staré, je preč, a hľa, všetko sa stalo novým. Novosť, neustála novosť – to je charakteristická črta Božieho pôsobenia. Mali by sme sa z toho poučiť. Žijem tu a teraz, tu a teraz prežívam Božiu lásku, tu a teraz sa nechávam stvoriť Bohom nanovo v jeho láske. Boh je večné teraz. Nie je ani minulosť, ani budúcnosť.

Aký zmysel má nariekať nad ťažkými príbehmi zo svojej minulosti? Veď sa nemôžeš vrátiť späť a zmeniť to. A aký zmysel má žiť budúcnosťou, ktorá ešte neexistuje, ale ktorej sa už bojíš? To nemá zmysel. Mnohí ľudia strácajú deväťdesiat percent svojej energie, aby mohli žiť buď v minulosti, alebo v budúcnosti. Zabúdajú na život tu a teraz. Možno sa dokonca prichytíš pri tom, že si v kostole na svätej omši myšlienkami niekde v budúcnosti, niečo analyzuješ, niečo plánuješ, premýšľaš o tom, čo sa stane budúci týždeň, o mesiac, o rok... Tu a teraz nie si. Keď žiješ buď v minulosti, alebo v budúcnosti, plytváš milosťou, ktorú si dostal od Boha. Márneš milosť prítomnosti – milosť, ktorú ti Boh dáva teraz, aby ťa nanovo stvoril.

Nie je ľahké naučiť sa žiť tu a teraz, s plným vedomím Božej prítomnosti. Ale zakaždým, keď sa chceš obrátiť do minulosti, nechaj to tak. Je to už minulosť. Odpusť všetko všetkým a už sa k tomu nikdy nevracaj. Ži tu a teraz s tým, ktorý ťa najviac miluje, s tým, ktorý ťa chce tu a teraz neustále tvoriť v láske.

STOJ POD OTVORENÝM NEBOM

Keď Ježiš Kristus vstupuje do rieky Jordán, otvára sa nad ním nebo. Je to veľmi konkrétna duchovná realita – otvorené nebo. Je to odpoveď na volanie proroka Izaiáša, ktorý štyristo rokov predtým volal k Bohu: aby si otvoril nebesia

a poslal nám Spravodlivého (porov. Iz 63, 19). Keď Ježiš vstupuje do rieky Jordán, nebesia sa doslova trhajú a on stojí pod nebom, ktoré sa nad ním otvorilo.

Presne to isté sa deje vo chvíli nášho krstu. Keď nás rodičia priviedli do kostola a krst sa začal, otvorilo sa nad nami nebo. Čo to znamená? To znamená, že od okamihu svätého krstu sa stávame deťmi svetla, kúpeme sa vo svetle, sme ponorení do svetla. Zrazu sa otvoril portál svetla Božej prítomnosti – boli sme ponorení do nebeského svetla. A toto svetlo nás preniká. Toto svetlo nás osvecuje. Čím je? Je to Božia prítomnosť. Je to atmosféra neba, ktorá zostúpila do hlbín nášho srdca v okamihu nášho krstu. Odteraz je našou úlohou plne sa sústrediť na to, aby sme sa pohybovali v Božej prítomnosti.

Pečať krstu je nezmazateľná, neodstrániteľná. Nemôžno ju odvolať. Stáva sa raz na celú večnosť, lebo krst sa nemôže opakovať. Prijíma sa len raz v živote.

Svätý Pavol hovorí, že v Bohu žijeme, hýbeme sa a sme. Každý môj nádych, každý krok, každé gesto je v ňom – je preniknuté jeho svetlom, jeho milosťou, jeho prítomnosťou. Čím je teda atmosféra neba? Je to on sám, ktorý je láskou, pokojom a radosťou. On, ktorý je nadchnutím, mladosťou, jemnosťou, trpezlivosťou. On, ktorý je všetkým tým, po čom naše srdce najviac túži. Je to on. Prichádza k nám vo svätom krste, aby nám dal atmosféru neba.

Možno povieš: „Ale prosím vás, ja to vôbec necítim.“ Je to preto, lebo žiješ navonok, a nie vnútri – v jeho

prítomnosti. Svätý Augustín to vyjadril slovami: „Nespokojné je srdce moje, kým nespočinie v tebe.“ Povedal: Všade som ťa hľadal. Hľadal som ťa vonku a až vtedy, keď som si uvedomil, že ty si vo mne, našiel som ťa a odpočinul som si v tebe.

Život pod otvoreným nebom trvá neustále. Nezničí ho žiadny hriech. Hoci by si neviem ako zhrešil, Boh ti neodoprie svoju milosť, nezatvorí nad tebou otvorené nebo, neodíde so svojou prítomnosťou, lebo si jeho dieťaťom. Tým, že nemáš vieru, máš pochybnosti a uzatváraš sa do rôznych hriechov, môžeš povedať Bohu: Nechcem s tebou mať nič spoločné, nechcem cítiť tvoju prítomnosť, nechcem, aby bolo moje srdce ponorené do tvojej milosti. Sám sa uzatváraš ako v pevnosti, ale to neznamená, že Božia prítomnosť od teba odchádza. Božia prítomnosť preniká do tejto pevnosti. To ty si ten, kto nechce otvoriť svoje srdce jeho prítomnosti v tebe.

„Prečo, prosím vás, to necítim?“ Preto, lebo nepes-
tuješ Božiu prítomnosť vo svojom srdci, nestaráš sa o at-
mosféru neba v sebe. Keď k tebe príde niekto, kto je
presiaknutý atmosférou pekla, tma hneď preniká tvoje
svetlo, ktoré je príliš malé na to, aby dokázalo osvietiť
mrak. Môžeš sa cítiť dobre, mať dobrú náladu, ale niekto
ti povie jednu vetu, jedno slovo, zavolá, skritizuje, povie
niečo deštruktívne – a okamžite je po tebe. Stáva sa, že
sa stretávame s ľuďmi, ktorí nám zničia náladu na celý
deň, už len keď prehovorí. Atmosféra, ktorú majú

v sebe – atmosféra pekla, znechutenia, posudzovania, kritiky, odsudzovania, hnevu, zloby, agresivity, hnevlosti, – má silný vplyv na vonkajší svet. Našou úlohou je starať sa o atmosféru neba, čiže atmosféru Božej prítomnosti v nás, tak, aby sme boli tými, ktorí budú osvecovať tmu a nenechajú sa ňou pohltiť.

Ako to urobiť? Niekedy kričíme na tmu, aby odišla. Ak si vstúpil do miestnosti, v ktorej je nepreniknuteľná tma, bude ti nanič, ak na ňu budeš kričať, aby odišla, alebo jej prikazovať, aby zmizla. Stačí zapnúť svetlo a tma zmizne. Rozsvieť svetlo Božej prítomnosti v sebe, sústreď sa na atmosféru neba, ktorú vytvára jeho prítomnosť v tebe a osvietiš každú tmu okolo seba. Buď si vedomý, že tvojou prvoradou úlohou je zjednotiť sa s Bohom vo svojom srdci prostredníctvom lásky, túžby a smädu a cítiť jeho moc v sebe prostredníctvom viery. Svätý Pavol povie, že všetko považuje za odpadky, za smeti, len aby poznal Ježiša Krista (porov. *Flp* 3, 8). V tomto úryvku je v origináli grécke slovo, ktoré znamená jednoducho odpadky. Svätý Pavol hovorí na rovinu: všetko považujem za odpadky. Dôležité je len to, aby som poznal Ježiša Krista. Všetky atrakcie tohto sveta považujem za stratu – chcem poznať len Ježiša Krista a jeho moc, ktorá vo mne mocne pôsobí. Prečo necítim Božiu prítomnosť? Lebo mnoho hodín denne trávim v prítomnosti televízora, Facebooku, Instagramu, internetu, televíznych seriálov. Prečo necítim Božiu prítomnosť? Lebo

moja myseľ a moje srdce sú pohltené inou prítomnosťou – takou, ktorá je pre mňa atraktívnejšia než Boh a jeho láska ku mne. V tom spočíva náš problém.

Učíme malé deti modlitby *Otče náš, Zdravas', Mária* – a to je veľmi pekné. Lenže pre dieťa je to jednoducho „básnička pre Pánbožka“. Potom človek rastie, má čoraz viac rokov, ale stále je na úrovni „básničiek pre Pánbožka“, odrecitovaných Zdravasov, ale necíti Božiu prítomnosť, lásku Ježiša a Márie v každom Otčenáši alebo Zdravase, neustále zjednotenie s nimi v hĺbke nášho srdca pri modlitbe.

Nedávno som bol v katolíckom kníhkupectve. Zrazu príde nejaký muž na mercedese, vyzerá ako Al Capone: dlhý čierny kabát, klobúk, biely šál, nagélované vlasy... Vojde dovnútra a povie predavačke: „Chcel by som nejakého pekného Pánbožka.“ Ona na to: „Akého Pánbožka?“ „No, takého pekného Pánbožka, viete, ako darček.“ Ona: „Akého Pánbožka? Pána Ježiša, Matku Božiu, nejakého svätého?“ „No, viete, takého Pánbožka, aby pekne vyzeral.“ Päťdesiatročný chlap zostal vo svojom náboženstvom živote na úrovni básničky pre Pánbožka.

Malé deti musíme už od začiatku učiť, že sú Božím príbytkom, že v nich prebýva Ježiš. Ježiš, ich najlepší priateľ, je ten, kto ich stvoril, prebýva v ich srdciach a túži sa s nimi rozprávať. Túži robiť všetko spolu s dieťaťom. Chce, aby mu dieťa všetko rozprávalo. Chce, aby s ním malo trvalý vzťah. Želá si, aby sa mu so všetkým zdôverilo. Aby

s ním prežívalo každú radosť, každý smútok, každú ťažkosť, každé utrpenie; aby sa dieťa skôr, než niečo povie mamke a ockovi, obrátilo na Ježiša, ktorý prebýva v jeho srdci. Tu sa začína budovať vzťah s Bohom. Až potom začneme dieťa učiť modlitbové formulky.

Niektorí svätí hovorili, že malé deti majú po svätom krste zvláštnu citlivosť na Božiu prítomnosť a mnohokrát vidia anjelov, Ježiša alebo Matku Božiu. S pribúdajúcimi rokmi sa toto povedomie čoraz viac zmenšuje a deti na to akoby zabudli. Túto konkrétnu citlivosť majú len po svätom krste, keď sú ešte úplne nevinné. Rodičia majú často dojem, že sa dieťa na niekoho usmieva, na niekoho bľaboce, ale na nikoho konkrétneho sa nepozera. Deti majú stále citlivosť na Božiu prítomnosť. Musíme to využiť. Krst sa začína životom pod otvoreným nebom, čiže životom v Božej prítomnosti, ktorá sa má stať prioritou v našom duchovnom živote tu a teraz, neustále.

SI MILOVANÉ DIEŤA

Druhá skutočnosť, o ktorej sa hovorí v evanjeliu v kontexte Ježišovho krstu, je hlas Otca. Boh sa pozerá na Ježiša a hovorí: „Ty si môj milovaný Syn.“ (porov. *Mt 3, 17*)

Boh tvorí prostredníctvom vysloveného slova. Stvorí niečo z ničoho. Aj keby tam niečo nebolo, vysloví slovo – a stane sa to. Preto je Bohom. Boh, ktorý sa pozerá

na teba a na mňa, stále vyslovuje slová: môj milovaný synček, moja milovaná dcérka. Je to nesmierne dôležité, lebo takto nás neustále vytvára v ďalšom prívale svojej lásky. Boh ma stvoril pre seba. Budem šťastný len vtedy, keď spoznám jeho lásku. Len vtedy začnem žiť skutočný život, keď sa nechám stvoriť z jeho lásky, ktorá je zjavená v jeho slove.

„Prosím vás, ale ja to nepočujem.“ No, samozrejme, nepočuješ, pretože si od rána do večera v hluku iných hlasov, ktoré ťa priťahujú viac ako Boží hlas. Od rána do večera ťa v masmédiách, v televízii, na internete, na Facebooku, na Instagrame, v telefóne obklopujú tisíce hlasov, ktoré prehlušujú hlas toho jediného v tebe. Kým si neurobiš poriadok s hlukom vo svojom srdci, nebudeš počuť hlas toho, ktorý má moc neustále ťa tvoriť od okamihu k okamihu vo svojom slove: ty si môj milovaný! Toto slovo má moc Stvoriteľa.

Našou úlohou je minimalizovať hluk v srdci – hluk hlasov, ktoré neustále bombardujú našu myseľ. Máme to robiť preto, aby sme mohli počuť ten jeden jediný hlas. Ak dovolíme, aby bolo naše srdce odlúčené od tohto hlasu, potom do tejto prázdnoty vstúpi iný hlas – hlas druhého človeka a démona. Tvojím menom odo dňa svätého krstu je „milovaná Božia dcéra“, „milovaný Boží syn“. Ale ak nie si neustále naladený na to, aby si počúval toto slovo, začneš umierať v láske. Prestaneš ju cítiť. Ten hlas je čoraz ďalej, a čoraz bližšie sú hlasy tých,

ktorí ti dávajú iné mená – prekliate, démonické: si beznádejný, na nič sa nehodíš, nestojíš za lásku, nikdy v živote neuspeješ, si hlupák, idiot, debil, porazený. Tieto slová začínajú preberať kontrolu nad naším životom a, žiaľ, začíname sa s nimi stotožňovať. Neuvedomujeme si, že je to hriech modloslužby, ktorý spočíva v tom, že na miesto Boha stavíme človeka. Celý náš život sa začína točiť okolo toho, čo o nás hovoria ľudia, čo si o nás myslia. Názory ľudí sú pre nás najdôležitejšie. To, čo povie o mne ten, ktorý je pre mňa autoritou, ten, koho si vážim, ten, koho milujem, je pre mňa dôležitejšie ako to, čo o mne hovorí Boh. Ak staviaš človeka na prvé miesto vo svojom živote, dávaš mu božskú autoritu, jeho slovám dávaš silu Božích slov. Nebuď prekvapený, že začneš žiť podľa tohto slova – ľudského alebo dokonca démonického. Satan veľmi rád používa našich najbližších, aby nám najviac ublížili a dali nám démonické mená.

Musíme si to ujasniť: ak má niekto v tvojom živote autoritu väčšiu ako Boh; ak slová tohto človeka sú pre teba dôležitejšie ako Božie slová; ak je pre teba dôležitejšie, čo si o tebe myslí človek, ako to, čo si myslí Boh, treba sa z toho vyspovedať. Na tróne tvojho srdca sedí človek a nie Boh. Nečuduj sa, že sa mnohí ľudia neustále usilujú o to, aby si ich druhí obľúbili, aby za každú cenu o nich hovorili dobre. Nemalo by ťa takmer vôbec zaujímať, čo o tebe hovorí druhý človek – veď on ťa nepozná, nepozná tvoje srdce, tvoje úmysly, tvoje túžby.

Rád čítam životopisy aj veľmi „zlých“ ľudí. Niekedy žasnem, keď čítam životné príbehy ľudí, ktorých svet celým srdcom odsúdil. Myslím napríklad na Hitlera. V našich očiach je Hitler beštia, vrah národov, vrah miliónov ľudí. Nevieť však, či poznáš príbeh jeho detstva – ako ho otec zneužíval, ako ho v noci zavrel do izby s potkanmi, ako mu nechcel dať celé dni jesť. Bol to psychopat, ktorý sa vyžíval na nevinnom dieťati. A, nanešťastie, psychopat vychoval psychopata. Je veľmi ľahké súdiť a povedať: „To je vrah.“ „Bože, aký odporný, hnusný človek.“ Je veľmi ľahké hádzať takéto invektívy, ale keď spoznáš bolestný príbeh života tejto osoby, potom sa namiesto obvinenia začne v tebe objavovať veľký súcit.

Pracoval som v našej saleziánskej polepšovni. Je to miesto, kde je veľmi ľahké súdiť druhého človeka. Keď prišli dokumenty s ťažkými kriminálnymi príbehmi týchto chlapcov, na ich základe ich možno zaškatulkovať na celý život. Až keď sa chlapci začali otvárať, až na individuálnych stretnutiach, niekedy s plačom, mi povedali, akým peklom si vo svojej rodine prešli – potom už súd nie je taký zrejmý. Nemôžeme dávať človeku Božiu autoritu. Len Boh môže súdiť druhého človeka. Len on pozná skryté úmysly srdca. A všetky rany. Našou úlohou kresťana nie je súdiť krivdy, ktoré nám niekto spôsobil. Máme odpustiť a nechať to tak. Ponoriť sa do Božieho milosrdenstva. Nemožno žiť kresťanský život, neustále sa pozeráť na svoju ťažkú a bolestivú minulosť,

analyzovať svoje zranenia z minulosti a neustále nad sebou nariekať.

Rodičia... Od rodičov si dostal toľko, koľko ti mohli dať. Určite ti nemohli dať nič viac, než čo sami dostali od svojich rodičov. Tak milovali, ako sami boli milovaní. Odpusť a nechaj to tak. Neprekvapili samých seba. Dali ti len to, čo sami dostali od iných. Odpusť a nechaj to tak. Ponor ich a seba do Božieho milosrdenstva.

Kresťanstvo je život tu a teraz, najkrajší vzťah s tým, ktorý je mojím pravým, jediným, najlepším Otcom, ktorý je všemohúcim Bohom, najnežnejším Otcom zo všetkých otcov, Otcom s materinským srdcom. Tu a teraz prežívam tú najkrajšiu lásku toho najúžasnejšieho Otca, ktorého som najúžasnejším dieťaťom. Minulosť nechávam tak, odrezávam ju. Koniec. Ponorím ju do odpustenia. Nikdy sa už k tomu nevrátim. Nechám Boha, aby ma stvoril nanovo, tu a teraz, v jeho láske, v jeho stvoriteľskom slove, v jeho milujúcej prítomnosti. Tu a teraz.

Boh sa od teba nemôže odvrátiť a povedať: „Urobil si také, také a také veci. Nemôžem ťa milovať, už nie si môj milovaný syn, už nie si moja obľúbená dcéra.“ Nič nemôže spôsobiť, aby to Boh povedal. Hoci by si spáchal najhoršie hriechy; hoci by si spáchal najhoršie svinstvá, podlosti a zrady, Boh nikdy nezavrie ústa, neodvráti od teba svoju tvár. Neustále ťa bude hľadať svojou láskou, neustále ťa bude hľadať svojou túžbou, lebo si jeho milovaným dieťaťom.

Bude ťa neustále hľadať týmto slovom: „Môj milovaný syn, moja milovaná dcéra, milujem ťa, vráť sa, prosím, vráť sa.“ Je taký. Tak miluje. Myslíme si, že miluje ľudským spôsobom, pretože my milujeme ľudským spôsobom. Nie. On takto nemiluje. Čím viac sa od neho odvraciaš, čím viac odmietaš jeho lásku, tým viac ťa hľadá svojou láskou. Je taký.

Je pre teba príťažlivé každý deň spoznávať jeho lásku? Je pre teba príťažlivé každý deň žiť v jeho prítomnosti? Raduješ sa a túžiš, aby ťa stvorili jeho slová plné lásky, ktoré dávajú pravdepodobnú perspektívu života? Alebo sa možno vrátiš z kostola domov, zapneš si televízor, notebook, filmy, Facebook a sedíš tak až do večera? A pripomenieš si: ó, ešte sa treba pomodliť. Niekoľko zívnutí a do postele. Opäť prehra. Potom sa život začína rúcať. Pretože neexistuje neutrálny priestor – v tvojom živote je buď Boh, alebo satan. Pre aké hriechy sa mi toto všetko deje, Bože?! A možno preto, lebo všetko a všetci boli pre teba vždy dôležitejší, atraktívnejšie ako on. Prekliatia, ktoré ťa postihli, neprišli preto, lebo on ťa trestá. Prichádza satan a ten ťa trestá. V živote nie je prázdnota. Existuje buď Božia láska, alebo nenávisť satana voči tebe.